

ÄLVDALENS KOMMUN

BUDGET 2009, PLAN 2010-2011

Fastställd av kommunfullmäktige 2008-11-17, § 54

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

BUDGET 2009 OCH VERKSAMHETSPLAN 2010-2011	3
En osäker framtid kräver en fast handlingslinje och framtidstro	3
Modell för att planera verksamhet och ekonomi.....	3
Mål för en hållbar utveckling	3
Specifika mål för kommunfullmäktige	4
Problemområden – utvecklingsområden.....	4
Handlingsplaner för lokalförsörjning, befolkningsutveckling och styrning	5
Ekonomisk översikt.....	7
Utvecklingen i Älvdalen.....	9
Driftramarna	10
NÄMNDERNA	15
KS, KF, Personalkontor, Näringslivskontor, Servicekontor	15
Socialnämnd	20
Barn- och utbildningsnämnden	23
Teknisk nämnd	25
Miljönämnd	31
Byggnadsnämnd	33
Byggnadsnämnd	33

BUDGET 2009 OCH VERKSAMHETSPLAN 2010-2011

En osäker framtid kräver en fast handlingslinje och framtidstro

Efter en framgångsrik vändning av kommunens ekonomi i början av 2000-talet befinner sig Älvdalens kommun idag i en mycket besvärlig situation. Bara minskningen av befolkningen under de senaste åren innebär att kommunen får 17 mkr mindre i skatteintäkter. Till detta kommer minskade bidrag på grund av ändringar i skatteutjämningsystemet.

Kommunfullmäktige har de senaste åren fastställt handlingsplaner med syfte att dels minska lokalanvändandet, dels stimulera befolkningsutveckling. Handlingsplanerna har inte varit färdiga planer. Deras syfte har varit att ligga till grund för nämndernas agerande.

Även i föreliggande budget finns handlingsplaner. Men till skillnad från tidigare år har de mer inriktningen att vara inspirationskällor för nämndernas arbete. Det som är nedskrivet har en tendens att, i stället för att inspirera till förändringsarbete, dra på sig kritik i någon detalj och därmed hämma kreativiteten.

Modell för att planera verksamhet och ekonomi

Hela kommunen – både förtroendemannaorganisation och förvaltning – skall ha en gemensam inriktning för planeringsarbetet. I korthet innebär denna:

- Kommunfullmäktige fastställer övergripande mål för ett hållbart samhälle
- Nämnderna föreslår hållbarhetsmål som utgör deras uppdrag för att förverkliga de övergripande målen
- Kommunfullmäktige beskriver hinder och möjligheter för långsiktig hållbar utveckling av Älvdalens kommun
- Nämnderna ger sin syn på möjligheter och hinder och beskriver nämndens möjligheter att skapa utveckling
- Kommunfullmäktige fastställer en övergripande – men specificerad – handlingsplan för de kommande åren
- Nämnderna inriktar sitt arbete på sin del av handlingsplanen

Mål för en hållbar utveckling

Nationellt och internationellt finns idag en samsyn på att ett hållbart samhälle måste ta hänsyn till ekologiska, ekonomiska, sociala och kulturella dimensioner. Det är bara när alla dimensioner får utrymme som samhället är långsiktigt hållbart. Målen för Älvdalens kommun är att främja den långsiktiga hållbarheten för kommunen. Kommunfullmäktige fastställer följande mål för Älvdalens kommun:

ÄLVDALENS KOMMUN			
ÖVERGRIPANDE MÅL- HÅLLBARHETSASPEKT			
Ekologisk	Ekonomisk	Social	Kulturell
Ekologisk mångfald	Älvdalen- en turistkommun	Höga frisktal	Beredskap för mångkulturella yttringar
Starka företag som tar ekologisk hänsyn	God ekonomisk hushållning	Stor andel nöjd befolkning	Rikt kultur- och fritidsliv
Energiförsörjning med förnybara bränslen	Ökad sysselsättning	God tillgång till bra bostäder	Öppenhet mot gäster och inflyttare
Planer för skydd och användning av natur för upplevelser och kunskap	Starkt näringsliv	Höjd utbildningsnivå	Värna om minoritetsspråken samiska och älvdalskan
Klimatstrategi skall införas inom alla verksamheter.	Positiv befolkningsutveckling till antal och åldersstruktur	Tillgång på kvalificerad arbetskraft	Tradition och förnyelse i kulturyttringar
	Kommunal service i norra och södra kommundelarna	Hela kommunen med tre tydliga tätorter	
		Trygghet	
<i>Regionalt samarbete</i>			

Specifika mål för kommunfullmäktige

- Ökad befolkning i varje kommundel
- Ökad omsättning i besöksnäringen
- Fler människor i arbete
- Bättre placering i Svenskt Näringslivs undersökning om företagsklimat

Problemområden – utvecklingsområden

När ekonomi och framtid diskuteras för Älvdalens kommun är det två områden som är centrala – kommunen har för många, ofta inte ändamålsenliga lokaler och befolkningen minskar.

Lokalerna är kostsamma och tär på ekonomin. Det otillräckliga fastighetsunderhållet gör att kommunen skjuter en kostnadspuckel framför sig. En förändring av situationen för lokaler har en stor utvecklingspotential – samtidigt som lokalerna bättre än idag kan anpassas till verksamheternas krav kan driftkostnaderna minskas och större hänsyn kan tas till miljön.

Ålderssammansättningen gör att befolkningen minskar. Allt fler ungdomar lämnar Älvdalen för att studera. Det är positivt. Men alla återvänder inte. Alla de yrken som ungdomarna utbildar sig till kommer inte att finnas i Älvdalen.

Det behövs inflyttning till Älvdalens kommun. Grundförutsättningarna för inflyttning är jobb, bostäder och bra kommunal service. Kommunen kan inte själv skapa arbeten. Men genom att stödja näringsliv, företag, organisationer och lokala initiativ kan kommunen ge bra förutsättningar för utveckling. Det stöd som behövs är både bra och effektiv kommunal service och direkt deltagande i utvecklingsprojekt som syftar till utveckling.

Kommunen äger inte alla verktyg för att skapa fler bostäder, men väsentliga insatser kan kommunen göra: snabbt och serviceinriktat tillståndsgivande, hög planberedskap, bostadsstiftelser som arbetar utvecklingsinriktat och kommunal planering för bostadsförsörjning.

Ett tredje utvecklingsområde är inte ett sakområde utan handlar om kommunens förmåga att analysera situationen, anpassa sig till situationen och skapa ett utvecklingsklimat i kommunen.

Handlingsplaner för lokalförsörjning, befolkningsutveckling och styrning

Nedan presenteras handlingsplaner för de tre viktiga områdena – lokalförsörjning, befolkningsutveckling och utvecklingsklimat. Handlingsplanerna är mindre detaljerade än de varit i tidigare års budgetar. Anledning till det är att förändringarna måste utredas innan de genomförs. Utredningarna kan leda till ändrade handlingsplaner. En fastlagd plan kan då verka hämmande på förändringsarbetet. En annan anledning är att respektive nämnd har de bästa förutsättningarna att planera och genomföra förändringar inom sitt område. Det är viktigt att det finns tillit till nämndernas förmåga att faktiskt göra reala förändringar.

Handlingsplan för lokalförsörjning

Arbetet med att förverkliga tidigare handlingsplaner för lokalförsörjning är i full gång. Syftet med arbetet är att disponera lokaler för verksamheter på ett sådant sätt att lokaler kan friställas och fastigheter kan avyttras. Det är en självklarhet att verksamheternas behov är styrande för lokalförsörjningen. Men detta ska inte hindra att rationella lösningar utreds och väljs, även om de innebär vissa omflyttningar av människor och verksamheter, vilka kan upplevas som försämringar under en kortare övergångsperiod.

Förverkligandet av lokalförsörjningsplanerna pågår. En bärande tanke i programmen är att skolan i Älvdalens kyrkby skall inrymmas i en ny fastighet tillsammans med flera andra verksamheter i framtiden. Det är viktigt att det slås fast att detta är en huvudlinje och att det är hela kommunens angelägenhet att skapa ekonomiskt utrymme för att klara den stora investeringen.

Samtliga nämnder och verksamheter skall delta, stödja och aktivt arbeta för förverkligandet av lokalförsörjningsprogrammet.

Handlingsplan för befolkningsutveckling

Älvdalens kommun behöver öka sin befolkning. För att åstadkomma detta är arbetstillfällen och bostäder centrala förutsättningar.

Det är inom näringslivet som arbetstillfällena skapas. Kommunens roll är att på olika sätt stimulera och stödja näringslivsutvecklingen. Det direkta ansvaret för detta ligger på kommunstyrelsen och inom förvaltningen på näringslivskontoret. Det är emellertid viktigt att alla nämnder och hela förvaltningen arbetar på ett sätt som medverkar till att kommunen stimulerar och stödjer näringslivsutvecklingen.

För bostadsförsörjningen har kommunen viktiga roller att skapa förutsättningar för bostadsbyggande. Myndighetsutövningen vad gäller planer och bygglov ger kommunen stora möjligheter att stödja bostadsförsörjningen. Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att det måste finnas privata aktörer som gör de faktiska investeringarna i fastigheter.

Nedan är några exempel områden som är viktiga för utvecklingen av kommunen. Varje kommunalt organ måste förhålla sig till områdena och utifrån sina roller och ansvarsområden arbeta för positiv utveckling.

- Medverkan i utvecklingsprojekt – det måste finnas medel som kommunen kan använda för medfinansiering av utvecklingsprojekt
- Alla organ i kommunen skall arbeta för en allt närmare samverkan med näringslivet
- Turismen är en basnäring i kommunen
- Hög servicenivå mot näringslivet
- Bostadsförsörjningen måste underlättas
- Byggklar tomtmark skall finnas i hela kommunen
- Detaljplaner för bostäder och näringsliv skall finnas i varje kommundel
- Bostadsstiftelserna skall utveckla sina verksamheter till att bli dynamiska aktörer på bostadsmarknaden

Handlingsplan för förbättrat utvecklingsklimat

Möjligheterna för en grupp att tillsammans vara kreativa och leda utvecklingsprocesser är direkt avhängiga av dels att gruppen får tillfälle att arbeta med utvecklingsfrågor, dels hur samarbetsklimatet är i gruppen. Samarbetsklimatet kan avläsas i hur samtalen förs till innehåll och form och vilken respekt som gruppmedlemmarna visar varandra.

Det är viktigt att kommunens högsta verkställande organ – kommunstyrelsen – har ett samarbetsklimat som ökar styrelsens förmåga att hantera utvecklingsfrågor och leda den kommunala organisationen i turbulenta tider.

Kommunstyrelsen bör utveckla en handlingsplan som effektiviserar ledningsfunktionen. Planen skall omfatta både arbetets innehåll och former.

Ekonomisk översikt

Sveriges kommuner och landsting (SKL) beskriver i cirkulär 08:70 den samhällsekonomiska bilden enligt nedan.

” Den internationella konjunkturavmattning som inleddes mot slutet av 2007 och fortsatte under första halvåret i år har nu fördjupats till följd av den finansiella oron. Turbulensen på de finansiella marknaderna har fortsatt och förstärkts under de senaste månaderna och resulterat i kraftiga börsras och konkurshot. I Sverige dämpas tillväxten i år och nästa år, men efterfrågan tar åter fart mot slutet av nästa år när optimismen sakta återvänder till företag och hushåll. Vår bild är att sysselsättningen just nu börjar vända nedåt. Tillgänglig statistik tyder på en allt svagare efterfrågan på arbetskraft. och vi räknar med minskande sysselsättning 2009. Arbetslösheten kulminerar 2010 och väntas uppgå till 6,7 procent.”

Tabell 1. Valda nyckeltal för den ekonomiska utvecklingen
Procentuell förändring från föregående år om inte annat anges

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
BNP ²	2,9	1,3	0,8	3,4	3,1	2,8
Timlön, hela arbetsmarknaden ¹	3,2	4,5	4,0	3,5	3,8	4,1
Sysselsättning, timmar ²	3,5	1,6	-1,0	0,3	1,3	0,9
KPI, årsgenomsnitt	2,2	3,6	2,4	1,6	1,8	2,0
Prisbasbelopp, kronor	40 300	41 000	42 800	43 800	44 600	45 300

¹Enligt nationalräkenskaperna.

²Kalenderkorrigerad

³KPIX är ett mått på den underliggande inflationen.

Källor: SCB och Sveriges Kommuner och Landsting.

Skatteunderlagsprognosen

Tabell 2. Skatteunderlagstillväxt 2007–2011 samt bidrag från olika komponenter
Procentenheter

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Summa exkl. regelförändringar*, %	5,4	5,4	3,5	3,9	4,7	5,0
Summa	5,6	5,5	3,2	3,9	4,7	5,0
Bidrag till förändringen, procentenheter						
Timlön	2,5	3,4	3,1	2,7	2,9	3,2
Sysselsättning	2,6	1,2	-0,8	0,2	1,0	0,7
Sociala ersättningar	-0,1	0,5	1,5	1,1	0,8	1,2
Övriga inkomster	0,5	0,3	0,1	0,2	0,2	0,2
Avdrag	0,0	0,0	-0,8	-0,3	-0,3	-0,3

*Procentuell förändring från föregående år.

”Den nya bedömningen av samhällsekonomin har bidragit till en kraftig nedrevidering av skatteunderlagsprognosen. Som nämns inledningsvis är det, på grund av den finansiella oron, för närvarande extremt svårt att prognostisera den ekonomiska utvecklingen de närmaste åren. Vi gör dock bedömningen att det som nu händer på finansmarknaderna bidrar till att konjunkturavmattningen blir djupare och längre än vi trodde i augusti. Det får till följd att sysselsättningen faller mer nästa år och inte vänder upp förrän 2010.

Den svagare arbetsmarknadssituationen har föranlett en nedrevidering av löneutvecklingen från och med nästa år. I den nya prognosen har vi beaktat det förslag om höjt grundavdrag för personer som fyllt 65 år som aviserades i budgetpropositionen för 2009. Detta beräknas reducera skatteunderlaget med 0,3 procent. Effekten på skatteintäkterna regleras genom en höjning av utjämningsbidraget. En del av prognosrevideringen neutraliseras alltså genom höjt statsbidrag och en del beror på långsammare löneökningstakt som även minskar kommunernas kostnader. Det betyder att nettoeffekten på kommunernas ekonomi blir mindre än minskningen av skatteintäkterna.”

”Budgetproppen”

Den 22 september presenterade regeringen 2009 års budgetproposition (2008/ 2009:1). SKL sammanfattar nedan de förslag inom olika områden som berör kommunerna åren 2009–2011. Sveriges Kommuner och Landstings egna kommentarer skrivs i *kursiv* stil.

- Arbetsgivaravgiften sänks med 1 procentenhet vilket beräknas ge motsvarande 3 miljarder lägre kostnader för kommuner och landsting. Sänkt arbetsgivaravgift för ungdomar under 26 år innebär drygt 1 miljard i lägre kostnader.
- 650 miljoner, utöver de 250 miljoner som tidigare aviserats, satsas för att förbättra situationen för de människor som drabbas av psykisk sjukdom och ohälsa.
- 920 miljoner avsätts för att bryta nyanlända invandrares bidragsberoende och ge dem utökat eget ansvar och starkare drivkrafter för en snabb arbetsmarknadsetablering. Ytterligare en dryg miljard anslås till en rad andra integrationsåtgärder.
- Barnomsorgsavgiften införs från halvårsskiftet 2009 och allmän förskola för treåringar från halvårsskiftet 2010.
- För att stärka det pedagogiska uppdraget i förskolan avsätts 200 miljoner per år 2009–2011
- För att skapa fler platser på yrkesutbildningar inom vuxenutbildningen avsätts 124 miljoner 2009, 250 miljoner 2010 samt 376 miljoner 2011.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) hade gärna sett en uppräknig av de generella statsbidragen. Förbundet befarar att den nya budgetordningen, med en detaljerad budget först på hösten, försämrar och försvårar kommunernas planeringsförutsättningar.

Utvecklingen i Älvdalen

Som redovisas ovan bedömer SKL den ekonomiska utvecklingen i Sverige så att nedgången fortsätter under 2009 för att från 2010 börja förbättras och 2011 och 2012 återvända till en hög nivå.

Skatteintäkterna för perioden baseras på innevånarantalet 7375 från 2007-11-01. Minskningstakten bedöms till 40 personer per år 2009-2011. En under våren beställd befolkningsprognos från SCB pekar på en sådan utveckling. Första halvåret minskade dock befolkningen med 38 personer.

Efter fem goda år med överskott blev det 2007 negativ utfall. Mycket beroende på att nämnderna inte ålades sparkrav. Skälet till det var ambitionen att försöka planera och arbeta mer långsiktigt i enlighet med fastställd handlingsplan där målet är att kunna genomföra byggnation av en ny skola i Älvdalen. Det är en jätteinvestering för en liten kommun som Älvdalen särskilt som om- och tillbyggnation av Tallbackens äldreboende slutförs under 2008. Två mycket stora investeringar (ca 200 mkr) i direkt följd. För att möjliggöra detta genomfördes skattehöjning 2008 med 75 öre. Planen är att tillskottet (ca 8 mkr) skall ”reserveras” för investeringarna. Det innebär att resultatet varje år lägst skall vara ca 11 mkr. Ca 3 mkr för att ”värdesäkra” det egna kapitalet och ca 8 mkr reserverat till investeringarna. Viktigt att notera är också att effekterna av ”investeringspuckeln” i form av ökad låneskuld och ökade räntekostnader kommer ungefär samtidigt som pensionskostnaderna är som högst.

Den övergripande uppgiften är att skapa goda resultat enligt ovan. Skatteintäkterna ökar inte i takt med löner och övriga kostnader. Delårsrapporten för 2008 visar att obalansen från 2007 består då den visar underskott med 1,6 mkr.

Nämnderna måste se till att snarast genomföra de åtgärder som planerats och som krävs för att klara sina budgetar. Om så inte sker, kan inte planerade investeringar genomföras. Med tanke på hur nämnderna hanterat sina ramar hittills är det lite av ”gungfly” att bygga den nya skolan på *planerade* resultat.

Nämndernas utfall 2000-2007	2007	2006	2005	2004	2003	2002	2001	2000	Totalt
Kommunfullmäktige	-311	32	47	235	-452	122	-319	-63	-710
Kommunstyrelsen	110	2247	3764	1143	-1857	-2042	1001	-2073	2293
Socialnämnden	255	-1509	1620	540	1045	2289	-3495	-3106	-2361
Barn- o utbildningsnämnden	-173	4241	-3988	-3820	2928	2378	-3041	-4704	-6179
Tekniska nämnden	-10787	-8897	-4284	-4687	-7845	3051	-5635	1723	-37361
Byggnadsnämnden	-301	-78	332	92	310	290	295	130	1070
Miljönämnden	170	-412	316	66	69	240	93	145	687
Summa	-11037	-4376	-2193	-6431	-5802	6328	-11101	-7948	-42560

Totalt för perioden 2000-2007 är nämndernas samlade underskott närmare 43 mkr varav 37 mkr ligger inom tekniska nämndens verksamhet.

Det finns därför mycket goda skäl att överväga möjligheten att först ”spara ihop” till en stor del av investeringen innan byggnationen sätts igång.

God ekonomisk hushållning

Kommunallagen ställer krav på god ekonomisk hushållning. Grundtanken bakom detta krav är att dagens kommunmedborgare ska finansiera sin egen kommunala välfärd och inte förbruka vad tidigare generationer tjänat ihop. God ekonomisk hushållning förutsätter därför överskott över tiden. Varför?

Det behövs överskott för att finansiera *investeringarna*, annars måste kommunen öka sin upplåning eller frigöra resurser via till exempel försäljningar.

Ett annat motiv är att de *pensionsrättigheter* som anställda tjänat in före 1998 i de flesta kommuner och landsting inte är finansierade.

Ett tredje motiv för överskott är att det bör finnas en *buffert* för att kunna möta oväntade händelser eller sämre tider, utan att behöva göra drastiska nedskärningar i verksamheten.

Balanskravet innebär i fortsättningen att underskott skall återställas inom tre år.

Finansiella mål

Resultatet skall som lägst uppgå till +11 mkr varje enskilt år i perioden.

För att minska de framtida pensionskostnaderna skall minst 3 mkr varje år användas till inlösen av pensioner.

Kommunens låneskuld skall långsiktigt minskas. Det innebär att den kortsiktigt kan öka till följd av planerade strategiska investeringar.

Driftramarna

Förslag till fördelning av ramar perioden 2009-2011

Grundberäkningen är gjord så att de budgeterade kostnaderna och intäkterna för respektive verksamhet 2008 räknats upp med 4,0 % för lönekostnaderna och 2% för intäkter och övriga kostnader. Löneökningarna läggs centralt under KS för att senare fördelas ut då de nya lönerna är klara. Ifrån detta har dragits de minskade kostnader som avser besparingar i 2008 års budget men som uppnår full effekt först 2009.

För att klara de finansiella målen måste såväl planerade åtgärder enligt 2008 års budget som nedanstående förslag för 2009 genomföras i sin helhet.

NEDJUSTERING AV RAMAR ENLIGT GRUNDBERÄKNING	HELÅR
KS, KF, Personal-, Näringslivs- och Servicekontor	-900
<i>Därav nytt lönesystem</i>	-500
<i>Därav sparbetning</i>	-400
Socialnämnden, sparbetning	-1600
Barn- och utbildningsnämnden (helårseffekt 3600 tkr fr o m 2010), sparbetning	-1850
Tekniska nämnden	-50
<i>Därav minskade lokalkostnader</i>	2500
<i>Därav finansiering av feriejobb till ungdomar</i>	-50
<i>Därav ramförstärkning</i>	-2500
Miljönämnd, sparbetning	-100
Byggnadsnämnd, sparbetning	-100
Politisk verksamhet, sparbetning	-500
Totalt minskade nettokostnader 2009	-5100
Totalt minskade nettokostnader	-6950

Utgångspunkt för fördelning av sparbetning har varit behovet av att förstärka ramen för tekniska nämnden och att anpassa Barn- och utbildningsnämndens utbildningsbudget till ett minskat antal elever.

Enligt ovanstående sammanställning har samtliga nämnder ålagts sparkrav, men Tekniska nämnden får behålla sin ram enligt grundberäkningen. Det innebär att Tekniska nämnden i takt med att lokaler avyttras enligt lokalförsörjningsplanen, och kostnaderna minskar, får ett utökat ekonomiskt utrymme. Arbetet med att minska lokalkostnaderna sker i en särskild ”lokalgrupp” som utreder och planerar genomförandet av de olika förändringsförslagen.

För att kommunen skall kunna erbjuda alla ungdomar, som önskar, feriejobb behövs 500 tkr. I budgetramen för KS finns 200 tkr. Genom omfördelning med 100 tkr från vardera BUN och socialnämnd samt med 50 från tekniska nämnden och KS vardera garanteras en budget av 500 tkr för feriearbete.

Nämndernas uppdrag är att arbeta fram förslag till åtgärder som leder till att nettokostnaderna minskar med ovanstående belopp.

RAMAR 2009-2011	Utfall	Rev	Budg	Budget	Ram	Ram
Finansiering 2008-10-22	2007	2008	2009	2009	2010	2011
Skatter	359 358	374 855	377 000	377 000	383 893	393 582
Kommunal fastighetsavgift		9 755	13 295	13 295	13 295	13 295
Intern ränta	17 539	18 450	18 139	18 139	18 012	19 443
Räntor	-6 816	-7 000	-9 000	-9 000	-10 000	-10 500
Pensionskostnader	-4 398	-7 000	-8 000	-8 000	-8 000	-8 000
Summa	365 683	389 060	391 434	391 434	397 200	407 820

Jämfört med sammanställningen i direktiven har Skatter och bidrag sänkts med 4 mkr 2009, 7,4 mkr 2010 och 8,2 mkr 2011. Posten intern ränta har justerats beroende på ändrad investeringsbudget.

RAMAR 2009-2011

	Utfall 2007	Rev Budg 2008	Budget 2009	Ram 2010	Ram 2011
<u>Budgetramar Inkl, kapitalkostnader</u>					
KS avsatt för löneökningar	0	2 542	10 706	20 761	32 509
KS, KF, Personal-, Näringslivs- och Servicekontor	35 092	36 604	36 351	36 422	36 427
<i>Därav kapitalkostnader</i>	827	1 128	1 393	1 714	1 719
Socialnämnden	124 002	130 339	128 064	127 784	127 818
<i>Därav kapitalkostnader</i>	1 080	1 174	1 561	1 198	1 232
Barn- och Utbildningsnämnden	131 415	132 619	129 602	127 911	128 032
<i>Därav kapitalkostnader</i>	3 094	3 766	3 703	3 253	3 374
Teknisk nämnd, affärsverksamhet	1303	0	0	0	0
<i>Därav kapitalkostnader</i>	6535	6819	6918	7082	7705
Teknisk nämnd, övrig verksamhet	78 552	72 922	71 559	71 360	72 214
<i>Därav kapitalkostnader</i>	28 160	28 426	28 137	27 885	28 739
Byggnadsnämnden	2 288	2 124	1 916	1 916	1 916
<i>Därav kapitalkostnader</i>	24	14	2	2	2
Miljönämnden	2 121	2 469	2 237	2 235	2 217
<i>Därav kapitalkostnader</i>	40	38	19	18	0
<i>Ytterligare sparkrav för att uppnå resultatmål</i>			0	-2 188	-4 312
Summa	374 773	379 619	380 434	386 200	396 820
<i>Summa kapitalkostnader</i>	<i>39 760</i>	<i>41 365</i>	<i>41 733</i>	<i>41 152</i>	<i>42 771</i>
+Överskott/-Underskott	-9 090	9 441	11 000	11 000	11 000
*) Ackumulerade löneökningar fr o m 2010					

I ovanstående sammanställning är ramarna justerade enligt förslagen ovan. Nämnderna har på budgetberedningen redovisat att de klarar sina verksamhetsuppdrag med dessa ramar.

Förutsättningen är att planerade åtgärder genomförs, såväl de som planerats 2008 som de som planeras 2009.

För att klara resultatmålet trots minskande skatteintäkter har ”potten” för löneökningar minskats med ca 2 mkr respektive år.

Den sänkta arbetsgivaravgiften har fördelats ut på nämnderna och minskat ramarna i motsvarande grad, totalt ca 1,8 mkr. Sparbetinget för den politiska verksamheten har fördelats på nämnderna, totalt 500 tkr. 2010 krävs ytterligare åtgärder för att klara resultatkravet.

Oroande är att de senaste skatteprognoserna pekar på minskade intäkter. Ytterligare försämringar kommer att innebära att nämnderna måste åläggas nya sparkrav för att resultatmålen skall kunna uppnås.

Arbetet med inriktning på lokalförsörjning och befolkningsutveckling fortsätter.

Det är viktigt att poängtera att nämnderna måste hålla sig inom ramarna i fortsättningen.

RESULTATBUDGET

	Utfall 2007	Rev Bu 08 2008	Budget 2009	Ram 2010	Ram 2011
Driftramar	374 773	379 619	380 434	386 200	396 820
<i>Därav avskrivningar</i>	22 221	22 915	23 594	23 140	23 328
Pensionskostnader	4 398	7 000	8 000	8 000	8 000
Verksamhetens nettokostnader	379 171	386 619	388 434	394 200	404 820
Ökning i %		102%	100%	101%	103%
Skatteintäkter och statsbidrag, mm	376 897	403 060	408 434	415 200	426 320
Finansnetto	-6 816	-7 000	-9 000	-10 000	-10 500
=Årets resultat	-9 090	9 441	11 000	11 000	11 000
<i>Nettokostnadernas andel av skatteintäkterna</i>	<i>100,6%</i>	<i>95,9%</i>	<i>95,1%</i>	<i>94,9%</i>	<i>95,0%</i>
Resultatmål 2007-2011	2 730	9 441	11 000	11 000	11 000
<i>Därav täckning av 2007 års underskott</i>			<i>1 900</i>	<i>1 900</i>	
<i>Avvikelse mot resultatmål</i>	<i>-11 820</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Resultatet ligger med ovan planerade åtgärder ligger på lägsta möjliga nivå för att klara de finansiella målen. Nettokostnadernas andel av skatteintäkterna ligger konstant runt 95% för hela planperioden.

FINANSIERINGSBUDGET

	Utfall 2007	Rev Bu 08 2008	Budget 2009	Ram 2010	Ram 2011
<u>Tillförda medel</u>					
Resultat	-9 090	9 441	11 000	11 000	11 000
Avskrivningar	22 221	22 915	23 594	23 140	23 328
Disponibelt för investeringar alt amorteringar	13 131	32 356	34 594	34 140	34 328
<u>Investeringar</u>					
KS, KF, Personal-, Näringslivs- och Servicekontor	2 726	1 000	3 000	1 000	1 000
Socialnämnden	1 003	1 000	1 000	1 000	1 000
Barn- och Utbildningsnämnden	3 208	3 000	3 000	3 000	3 000
Teknisk nämnd	27 668	28 000	22 300	17 000	55 000
<i>Därav övriga investeringar</i>	<i>8 136</i>	<i>7 000</i>	<i>7 000</i>	<i>7 000</i>	<i>15 000</i>
<i>Fastighetsförsäljning</i>	<i>-10 982</i>				
<i>Därav Tallbacken</i>	<i>28 775</i>	<i>10 000</i>			
<i>Därav Tallbackens kök</i>	<i>978</i>	<i>9 000</i>			
<i>Därav ny skola i Älvdalen</i>	<i>761</i>	<i>2 000</i>		<i>10 000</i>	<i>40 000</i>
<i>Därav kök Solängsgården/Strandskolan Idre</i>			<i>2 500</i>	<i>9 000</i>	
<i>Därav trafiklösning Soängsgården/Strandskolan</i>			<i>4 300</i>		
<i>Därav ombyggnad sessionssalen</i>			<i>6 500</i>		
<i>Därav infrastruktursatsningar</i>			<i>2 000</i>		
Byggnadsnämnden					
Miljönämnden					
Summa investeringar	34 605	33 000	29 300	22 000	60 000
Lånebehov	-21 474	-644	5 294	12 140	-25 672

Sammanställningen ovan visar utrymmet för investeringar och därmed hur mycket som kan finansieras med egna medel.

I avsatta medel under Tekniska nämnden ingår 500 tkr för informationstavlor.

Jämfört med direktiven har ovanstående sammanställning ändrats enligt följande. Byggnationen av ny skola i Älvdalen flyttas från 2009 till den senare delen av perioden. I stället har tillförts medel för om- och tillbyggnad av kök för Solängsgården och Strandskolan 2009 och 2010 och ombyggnad av sessionssalen till kontorsutrymmen 2009 enligt lokalförsörjningsplanen.

Vidare beslutade Kommunfullmäktige att avsätta 2 mkr i 2009 års investeringsram för infrastruktursatsningar

SERVICEKONTORET
2008-10-24

Göran Johansson
Ekonomichef

KS, KF, Personalkontor, Näringslivskontor, Servicekontor

	Utfall 2007	Utfall 2007	Budget 2008	Budget 2008	Budget 2009	Budget 2009	Budget 2009
Ansvar	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Netto
Personalchef	497,6	4 744	264	4 985	423	5 457	5 034
Näringslivssekreterare	3873	7 684	2575	8 238	521	6 469	5 948
Servicekontor	110	9 096	80	8 592		8 784	8 784
<i>Kapitalkostnader</i>		827		1128		1 393	1 393
Summa kommunstyrelsens kontor	4 481	22 351	2 919	22 943	944	22 103	21 159
Kommunfullmäktige		2 159		1 912	110	2 076	1 966
Kommunstyrelsen	501	8 198	500	6 163	500	6 224	5 724
Kollektivtrafik och Färdtjänst	994	7 412	1200	8 088	635	6 867	6 232
Kommunchef		949		1 206		1 271	1 271
Summa KF och KS	1495,1	18 717	1700	17 369	1245	16 437	15 192
TOTAL	5 976	41 068	4 619	40 312	2 189	38 540	36 351

Politiska ledningen

Den politiska ledningens huvuduppgifter är att tillgodose kommunens behov av en samlad ledning med helhetssyn genom demokratiska processer. Ett viktigt uppdrag för den politiska ledningen är att se till hela kommunens utveckling. I detta ligger inte bara att tillse att organisationen kommunen utvecklas, utan att hela samhället utvecklas. Viktiga delar i detta är att följa och stödja näringslivet och arbetsmarkanden, ansvara för övergripande fysisk planering, företräda kommunen gentemot andra organ, delta i samverkansorganisationer i Dalarna, mm. Budget för den politiska ledningen omfattar.

Tkr	2007	2008	2009
Kommunfullmäktige, arvoden, resor mm	673	715	636
Överförmyndarnämnd	500	509	518
Valnämnd	0	0	114
Revisorer	675	688	698
Kommunstyrelse, arvoden, resor, omkostnader mm	1 304	1 433	1454
Kommunal samverkan	2 400	2 530	2570
Föreningsbidrag	1 000	1 050	1050
Lönebidrag föreningar	700	650	650
Turism	2 200	2 300	3000
Summa:	9 452	9 875	10 690

Personalkontor

Omvärldsanalys

Under det senaste året har antalet arbetslösa i kommunen minskat. Enligt Arbetsförmedlingens prognos för 2009 kommer behovet av arbetskraft att fortsätta öka, dock i något lägre takt än tidigare.

På uppdrag av regeringen har gjorts en översyn om ansvar, utformning och finansiering av flyktingmottagande och andra insatser för nyanlända flyktingar. En ny lag "Lag om introduktion för nyanlända utlänningar" kommer sannolikt att införas 2010. Lagen innebär att staten tar över ansvaret för introduktionen, vilket idag ligger på kommunerna.

Under 2009 kommer c:a 15 anställda i kommunen att uppnå pensionsåldern (65 år), några av dessa kommer sannolikt att arbeta kvar längre men flera kommer att välja att gå i pension. Marknadsföring av kommunen som en bra arbetsgivare och en bra plats att leva och bo i är en viktig uppgift.

Samarbete och samverkan med grannkommunerna är nödvändigt. Under 2009 kommer en utredning om ett gemensamt lönekontor för Älvdalen Mora och Orsa att påbörjas.

Nuläget inom Personalkontoret

Antalet anställda är 9 personer, 7,8 årsarbetare. Två tjänster blir vakanta hösten-08, varav en tjänst ska återbesättas. Personalkontorets verksamhet är till stor del inriktad på stöd och service internt i kommunens verksamheter. Inom kontoret finns två verksamheter som vänder sig ut mot kommuninnevånarna nämligen Folkhälsoplanering och Integrations-/flyktingmottagande.

De övergripande arbetsuppgifterna på personalkontoret kan sammanfattas i följande punkter:

- **Strategiska uppgifter;**
HR(Human Resource)-och löne-området utveckla och följa upp mål, policys och arbetsrätlig hantering.
Folkhälsoplanering; utveckla och följa upp folkhälsomålen.
Integrations- /flyktingmottagande; utveckla och följa upp integrationspolitiskt program.
- **Konsultativa uppgifter;**
Vara en resurs för och ge råd och stöd till avdelningschefer och 1:a linjens chefer i alla slags personalrelaterade och arbetsrättsliga frågor.
- **Serviceroll;**
Svara för vissa gemensamma aktiviteter såsom personal- och löneredovisning, löneutbetalning, personalstatistik, pensionshandläggning, personalförsäkringar m.m.

Vision

Arbetet på personalkontoret präglas av professionalitet, tillgänglighet, snabb handläggning och utveckling.

Värdegrund

Vi är medvetna om allas lika värde. Vi har ett öppet samtalsklimat där var och en har ansvar att komma med synpunkter och idéer (frågan är fri). Vi respekterar och ser tillgången i varandras olikheter.

Mål

Personalkontoret ska tillsammans med grannkommunerna Mora och Orsa ta fram en ledarskapsutbildning för enhetschefer och nyanställda chefer under våren 2009.
”Relation Älvdalen” ska genomföras hösten 2009
Personalkontoret ska erbjuda kommunens chefer två utbildningstillfällen, inom personalområdet, per år.
Arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud ska genomföras 1g/år.
Lönehanteringen ska effektiviseras och kostnaderna för lönesystem ska sänkas i och med införandet av nytt lönesystem.
Antalet fel i löneutbetalningarna ska minska, under 2009 ska ett nyckeltal för att mäta detta tas fram.
Den information om tolkning och tillämpning av arbetsrättens lagar och avtal som lämnas ska vara tydlig och begriplig.
Våra ”kunder” ska vara nöjda med den service och det bemötande de får från Personalkontoret. Nöjdhetsgraden ska vara lägst 95%.
Personalkontorets personal ska ges kontinuerlig kompetensutveckling, minst 2 kurser per år.
Personalkontoret ska bidra till att ett avtal om heltidstjänster för dem som önskar upprättas.
Personalkontoret ska bidra till att Älvdalens Kommun har den friskaste personalen i landet
INTEGRATIONSMÅL
1. De flyktingar som kommer ska bli självförsörjande inom 2 år efter det de anlät
2. De ska också bli bofasta i kommunen
FOLKHÄLSOMÅL
1. Det grova rattfylleriet ska sänkas till länsnivå.
2. Åtgärder ska vidtas för att minska självmordsfallen
3. Utredda möjligheten till regional och nationell finansiering för aktörsgemensamma utvecklingsprojekt vad gäller sysselsättning
4. Kunskapen om hur våldsbrotten påverkas av samhällets insatsmöjligheter ska öka
5. Nollvision mot illegala droger

Näringslivskontor

Näringslivskontoret har det löpande ansvaret för näringslivsfrågor, inklusive turismsamordning i kommunen. Till detta kommer ansvaret för vissa informationsfrågor, EU-samordning, projektsamordning, konsumentrådgivning och vissa kulturfrågor.

Under det senaste året har en rad stora näringslivssatsningar startat i kommunen. Weddesveg Timber AB investerar drygt 200 Mkr i såganläggningen i Blyberg med ca 20 nya arbetstillfällen. Rindi AB investerar ca 200 Mkr i fjärrvärmeanläggning och pelletsfabrik i Älvdalen. Detta beräknas ge ca 20 nya arbetstillfällen.

I Idre är två stora turistsatsningar på gång. Vid Idre golfbana byggs ett Golf, Ski och Spahotell samt nio nya golfhåll. Satsningen beräknas ge ca 40 nya jobb. Inom ramen för miljardsatsningen Hemmeråsen-Himmelfjäll antogs den första detaljplanen i december 2007. När detta fleråriga projekt står klart kommer flera hundra nya jobb ha tillkommit.

Näringslivskontoret har liksom övriga delar av kommunen inlett ett arbete om framtida samarbete med grannkommunerna Orsa och Mora. En första avrapportering av detta skedde i september 2008.

Samverkan med ALMI, länsstyrelsen, Region Siljan, Region Dalarna, Dalarnas Turistråd och andra offentliga aktörer är fortsatt en löpande del av vårt arbete.

Under 2009 kommer näringslivskontorets arbete att bedrivas inom följande områden

- **Företagsservice**
- **Turism**
- **Information**
- **Projektverksamhet och EU-frågor**
- **Konsumentfrågor**
- **Samverkan/Nätverk**
- **Ledning och administration**

Mål

Företagsservice
Rådgivningsinsatser till ca 200 företag i kommunen.
Uppsökande verksamhet till 40 företag
30 nystartade företag i kommunen. (Medeltal under 5 år)
10 st frukost/temamöten
Förbättrad ranking i Svenskt Näringslivs mätning av företagsklimatet i landets kommuner.
Positiva attityder från kundundersökningar hos företag rörande kommunens service.
Turism
Goda resultat vid utvärdering av ny turistbyråorganisation
Ökning av turismomsättning och gästnätter i kommunen enligt Resurs mätmetod (TEM)
Information
Minst två positiva företagsreportage per månad i massmedia rörande älvdalsföretag.
Minst två positiva reportage om Älvdalens kommuns verksamhet per månad i massmedia
Ny infarts-/infoplatz klar i Särna
EU-frågor
Medverka till att minst två inomkommunala EU-projekt startas
Medverka till att minst 3 externa EU-projekt startas med Älvdalens kommun som intressent.
Minst 3 informationsmöten ang EU:s nya strukturfonder riktade till kommuninvånare och företag.
Konsumentfrågor
Ca 150 rådgivningar planeras under 2009.

Servicekontoret

I servicekontorets verksamhetsplan beskrivs i omvärldsanalysen den kanske viktigaste trenden f n , IT-utvecklingen. Tekniken möjliggör t ex både centrala och decentrala lösningar med hög effektivitet. Den bereder mark för även andra aktuella trender; t ex att kommunerna samarbetar i allt högre utsträckning och hanterar vissa funktioner gemensamt. Det kan vara ekonomi- och lönefunktioner, telefonväxel, it och inköp.

Värdegrund

De ord som kontoret anser skall känneteckna en bra arbetsplats och som därmed skall vägleda och hjälpa alla medarbetare i strävan att uppnå ”Den goda arbetsplatsen”, redovisas nedan.

Bra arbetskamrater	Gemenskap och arbetstrivsel
God kommunikation	Käna förtroende
Kunna påverka sin situation	Samarbetsklimat
Tydligt ledarskap	Respekt- lyhördhet för varandra i arbetslaget
Eget ansvar	Utvecklingsmöjligheter

Vision

Servicekontoret har lyckats väl med att anpassa sitt arbetssätt till teknik- och övrig utveckling i omvärlden, samt uppdragsgivarnas önskemål så att det råder stor efterfrågan på avdelningens tjänster. Kontoret kännetecknas av professionalitet, konsultativt förhållningssätt, servicekänsla och hög kompetens. Arbetet har efter hand effektiviserats så att uppdrag även sker till andra kommuner.

Övergripande mål

Arbetet på servicekontoret sker utifrån en helhetssyn på administration innebärande att den mest effektiva lösningen vid alla situationer alltid eftersträvas.

Mål

Servicekontoret
Att minska sårbarheten inom servicekontorets olika verksamheter så att servicenivån kan upprätthållas även vid oförutsedd frånvaro.
Att tillse att personalen ges möjlighet till personlig utveckling, genom utbildning mm.
Ekonomistyrning
Alla chefer skall ges bästa möjliga förutsättningar att ha ”full” kontroll på sin ekonomi och verksamhet.
Hög kvalitet på budget- och bokslutsdokumenten
Sträva efter att ligga i ”framkant” vad gäller teknik och kompetens.
Utveckla och följa upp systemet för internkontroll infört fr o m 2007.
Ekonomiadministration
Att effektivisera hanteringen av leverantörs- och kundfakturorna så att handläggning och kontroll förbättras och dröjsmålsräntor, krav och felbetalningar minimeras.
IT-verksamheten
IT-gruppen skall uppfattas vara professionella, serviceinriktade, ekonomiska och effektiva. Frigjord tid används till systemdokumentation och utveckling.
Kansli
Effektivisera protokollsskrivning och hanteringen av handlingar. Kansliet skall kännetecknas av professionalitet och hög servicenivå.
Växel/reception
Alla skall uppleva ett professionellt mycket bra bemötande och en hög servicenivå.
Medborgarkontoret Särna
Utveckla de kommunala verksamheterna så att kontoret kan bidra till en positiv utveckling av Särna

Socialnämnd

	Utfall		Budget		Budget		Budget
	2007	2007	2008	2008	2009	2009	2009
Ansvar	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Netto
Sociala avdelningen	530	10 648	1 235	13 144		11 559	11 559
Vår-enheten	931	6 984	1 967	8 871		6 919	6 919
Omsorg sjukhemmet Furuvägen	3 272	19 806	2 738	16 682	2 889	17 732	14 843
Omsorg Tallbacken Älvdalen	2 967	13 434	3 239	15 942	3 421	18 341	14 920
Omsorg hemtjänst Älvdalen	2 563	21 171	2 225	19 967	2 410	20 726	18 316
Särskild omsorg Älvdalen	555	9 965	553	9 539	583	10 294	9 711
Omsorg Särna hemtjänst	2 817	18 519	2 660	17 500	3 836	19 096	15 260
Omsorg Idre hemtjänst	1 136	11 206	824	10 239	2 620	11 879	9 259
Ansvarig LSS Idre	1 094	11 018	776	11 178	745	9 913	9 168
Ansvarig LSS	1 498	10 132	11 094	16 656	6 835	11 676	4 841
Individ- och familjeomsorg	9 582	16 526	921	9 986	140	11 434	11 294
Socialnämnd		460		502		410	410
Kapitalkostnad		1 080		1 174		1 561	1 561
Summa Socialnämnd	26 946	150 948	28 232	151 380	23 479	151 540	128 061

Socialnämndens mål för en hållbar utveckling i Älvdalens kommun

Äldreomsorgen i Älvdalen har framför sig ett antal år med en avplaning av äldre/äldre över 85 år, den grupp människor som i stor utsträckning behöver omsorg och vård, år 2010 beräknas antalet personer över 85 år till 287 personer och år 2015 till 281 personer. Socialtjänsten står nu inför en situation att kombinera mindre ekonomiska resurser med ett kraftigt ökat vårdbehov bland främst äldre/äldre människor och även att erbjuda en flexibel socialtjänst till en stor grupp av pensionärer som kommer att ha betydligt större krav på insatser och kvalitet än vad vi tidigare haft. Här behövs ett nytänkande både inom vården och omsorgen så att Älvdalens kommun kan vara en attraktiv ort och en attraktiv arbetsgivare, så att vi kan behålla och rekrytera personal med hög kompetens.

Övergripande mål

Kommunala mål skall främja den långsiktiga hållbarheten för kommunen. Av de övergripande mål som kommunfullmäktige antagit har socialnämnden valt att arbeta med följande hållbarhetsmål för år 2009.

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING
Ekonomi skall vara tillräcklig för att säkerställa utveckling och handlingsfrihet.
Verksamheten skall ge en så god vård som möjligt inom ramen för uppdraget och med den personalresurs som finns beslutad för enheten.
ÖKAD SYSSELSÄTTNING
Att erbjuda personalen den sysselsättningsgrad som personalen önskar och att personalen arbetar inom fler verksamheter för att heltidsmättet skall uppnås.

HÖGA FRISK TAL
Frisknärvaron skall höjas och sjuktalet skall sänkas till 5 dagar per anställd och år inom socialnämndens ansvarsområde.
Sjukfrånvaron skall sänkas ytterligare genom individuellt anpassade jobb och utökad kamrat/chefs stöd, fokus på hälsa, friskvård, frisknärvaro och positiva friskfaktorer på arbetsplatserna och uppmuntra goda exempel.
HÖJD UTBILDNINGSNIVÅ
Att vård och omsorg är en attraktiv arbetsplats med personal med rätt kompetens som trivs med sitt arbete.
Andelen personal med en adekvat kompetens i relation till arbetsuppgiftema skall på tillsvidareanställningar vara 100 % av medarbetarna.
För undersköterskor — lägst omvårdnadsprogrammet
Personal inom demensvården — påbyggnadsutbildning i demensomvårdnad
Sjuksköterskor — påbyggnadsutbildning inom geriatrik, palliativ vård, nutrition, hemsjukvård
Chefer — ledarutvecklingsprogram
Utbildning av medarbetare i kvalitet, omtanke, attityder, bemötande och förhållningssätt
TILLGÅNG TILL KVALIFICERAD ARBETSKRAFT
Att öka tillgången på kvalificerad arbetskraft genom förstärkt samarbete med Arbetsförmedlingen, genomföra lokala utbildningsinsatser.
Stimulera till att ungdomar söker sig till vården och visa fram positiva exempel på inflytande på arbetsplatsen.
STOR ANDEL NÖJD BEFOLKNING
Den enskilde upplever att de insatser som har beviljats och genomförts stärker den enskildes livssituation
Den enskilde upplever att han/hon varit delaktig och fått en bra information
Personalen har kunskap om brukarens personliga behov och det är väl integrerat i enhetens målsättning och planering
TRYGGHET
Den enskilde upplever principerna om självbestämmande, integritet, trygghet, välbefinnande, värdighet och ett individuellt bemötande genomsyrar verksamheten.
Innebörden i begreppet människosyn och människovärde är välkända och förankrade i verksamheten.
Principen "allas lika värde och lika rätt" hålls ständigt levande
GOD TILLGÅNG TILL BRA BOSTÄDER
Personer som bor i särskilt boende ska känna trygghet, tillfredsställelse och få erforderlig vård och omsorg till livets slut.
Den enskilde har ett aktivt och självständigt liv med trygghet i boendet trots funktionshinder och ålderssvaghet.
BEREDSKAP FÖR MÅNGKULTURELLA. YTTRINGAR OCH VÄRNA OM MINORITETSSPRÅKEN SAMISKAN OCH ÄLVDALSKAN
Samarbetet med andra intressenter fungerar mycket bra och den enskilde upplever ingen skillnad i kontakten med olika kulturer
Mål att uppmuntra personalen att använda minoritetsspråket äldalskan och samiskan inom verksamheterna och att inventera behovet att bevara språkkunskaperna inför framtiden
RIKT KULTUR OC FRILUFTSLIV OCH TRADITION OCH FÖRNYELSE 1 KULTURYTTRINGAR
Att uppmuntra till kultur och fritidsliv inom våra verksamheter
Att ta tillvara våra specifika traditioner i Älvdalen och anordna aktiviteter som bygger både på gamla traditioner och visar på nya traditioner i samhället

Enheternas mål

Enheternas mål kommer att utarbetas för varje enhet där enhetens specifika ansvarsområde presenteras och målen skall vara mätbara, tydliga, tidsbestämda och kommunicerbara. Det ligger på områdeschefens ansvar att följa upp målen och redovisa resultaten till socialnämnden.

Utveckling av kommunens mål och uppföljning

Nedan redovisas ett antal kvalitetsmål som i fortsättningen kommer att följas upp löpande. Det är ett led i att förbättra uppföljningen av verksamheterna genom att koppla mål till olika typer av nyckeltal. Genom nyckeltalen skapas mätbarhet, vilket ofta saknas när målen skall utvärderas. Eftersom nyckeltalen skapats tillsammans med andra kommuner ingående i SKL:s jämförelseprojekt finns också jämförelse aspekten med. F n arbetar projektet med grundskolan. Det innebär att mål och nyckeltal för grundskolan kommer att arbetas in i nästkommande planeringsomgång.

Kvalitetsmål

Hög kvalitet i särskilt boende. 57 kvalitetspoäng av 65 möjliga i jämförelseprojektets äldreboendeindex ska vara uppfyllda.

Trygghet för de boende i särskilt boende. Grundbemanningen dag/kväll ska vara 0,75 i demensboende och 0,60 i övrigt särskilt boende.

Nyckeltal: Särskilt boende och korttidsboende	Utfall 2007	Budget 2008	Budget 2009
(Belopp i kr)			
Antal boende	126	124	124
kvalitetspoäng	53	53	57
Personal, dag	84,95	83,45	86,10
Personal, natt	11,55	11,55	11,55
Personaltäthet, dag	0,67	0,67	0,69
Personalkostnad	42 195 700	41 818 400	43 272 600
Personalkostnad/boende	334 887	337 245	348 973
Personalkostnad per boende/kvalitetspoäng	6 319	6 363	6 122
Personalkostnad/årsarbetare	437 261	440 194	443 140

Hög kvalitet i hemtjänsten: 25 kvalitetspoäng av 33 möjliga i jämförelseprojektets omsorgsindex för hemtjänst, och 16 kvalitetspoäng av 36 möjliga i serviceindex ska vara uppfyllda.

Brukartid: Personalen ska vara högre andel av sin arbetstid hos brukarna.

Nyckeltal hemtjänst:	Utfall 2007	Budget 2008	Budget 2009
(Belopp i kr)			
Antal brukare	305	305	265
kvalitetspoäng	41	41	41
Personal, dag	64,06	63,44	59,94
Personal, natt	7,70	7,70	7,70
Personalkostnader Hemtjänst	30 651 100	30 420 100	28 684 400
Personalkostnad/brukare	100 495	99 738	108 243
Personalkostnad/kvalitetspoäng	2 451	2 433	2 640
Kostnad/årsarb	427 134	427 609	424 075
Beslutad tid	66 200	75 000	74 500
Tillgänglig tid	66 200	75 000	74 500
Personalkostnad/vårdtimme	463	406	385
Brukartid	54%	61%	65%

Barn- och utbildningsnämnden

Ansvar	Utfall 2007		Budget 2008		Budget 2009		Budget 2009 Netto
	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	
Barn- och utbildningsavdelningen	1 028	23 740	1 905	21 655	788	48 072	47 284
Kostenhet	5 066	10 673	5 287	11 246	5 179	11 590	6 411
Fritid	1 410	4 161	654	2 387	130	1 320	1 190
Kultur	332	3 593	237	3 922	347	4 285	3 938
Älvdalens RO Mitt	509	12 492	235	11 840	160	10 649	10 489
Älvdalens RO Nord	2 436	14 797	2 543	15 943	1 035	16 260	15 225
Älvdalens RO Öst	2 077	15 508	1 676	14 986	3 574	16 055	12 481
Rektorsområde Särna	1 994	10 365	1 930	9 794	1 767	10 249	8 482
Rektorsområde Idre	1 498	15 053	1 428	14 876	1 430	13 985	12 555
Rektorsområde gymnasium och komvux	7 822	41 569	10 067	42 067	9 834	17 290	7 456
Barn- och utbildningsnämnd		540		450		387	387
Kapitalkostnader		3 094		3 766		3 703	3 703
Summa Barn- och utbildningsnämnd	24 171	155 586	25 962	152 932	24 244	153 845	129 601

VISION OCH MÅLBILD

Planens syfte.

Syftet med Barn- och utbildningsnämndens vision i Älvdalen är att denna skall vara vägledande för de utvecklingsinsatser som nämnden vill prioritera. Denna plan skall vara ett levande dokument för alla medarbetare, brukare, föräldrar och elever och vara styrande för utvecklingen av BUN:s verksamhet, som omfattar områdena utbildning, barnomsorg, fritid och kultur.

Visionens innehåll.

Innehållet är koncentrerat till följande fem områden som prioriterats utan inbördes rangordning:

- **Trygghet och självförtroende.**
- **Arbetsglädje.**
- **Kunskaper och färdigheter.**
- **Demokrati och delaktighet.**
- **Ledarskap och kompetens.**

BUN övergripande mål för hållbar utveckling

BUN	Ekonomiska	Ekologiska	Sociala	Kulturella
Totalt	Budget i balans	Miljöpolicy som en naturlig del i all verksamhet	Resurser efter behov	Öppen för alla
Utbildning	Kostnadseffektiv undervisning	Medvetna om och delaktiga i miljön och vår miljöpåverkan	En trygg och säker miljö	Internationalisering genom personliga kontakter
	Verka för en höjd utbildningsnivå för alla åldrar		Samarbeta för att kunna erbjuda attraktiva tjänster	Värna om Samiska och Älvdalska språken
	Samverkan skola-näringsliv- högskola		Samsyn i betyg och bedömning	
Kost	Egenkontrollprogram skall utarbetas	God och näringsriktigt sammansatta måltider	Specialkost skall finnas för allas behov	Matsedel ge utrymme för kulturella traditioner och förnyelse
Fritid	Funktionella och kostnadseffektiva anläggningar	Aktivt medverka till framtidstro	Bidra, öka samt stimulera föreningsliv	
Kultur	Underlätta nyttjandet av informationsteknologi		Utveckla biblioteken som mötesplats	Stimulera barn och ungdomars kreativitet och fantasi
			Stärka läsvanorna hos barn	Bevara och bruka kulturarvet
Kultur/musik	Erbjuder alla barn- och ungdomar en aktiv plats i musikskolans verksamhet.		En frivillig skola öppen för alla barn och ungdomar	Har fokus på barn- och ungdomars musikutveckling

Teknisk nämnd

	Utfall 2007	Utfall 2007	Budget 2008	Budget 2008	Budget 2009	Budget 2009	Budget 2009
	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Netto
Ansvar, övrig verksamhet							
Samhällsbyggnadsavdelningen	1 185	2 126		2 345		1 836	1 836
Räddningstjänst	654	8 416	264	7 794	215	7 913	7 698
Civilförsvaret	397	396	791	791	0	0	0
Fastigheter	23 627	58 023	23 700	49 250	12 307	38 689	26 382
Teknik	1 219	3 408	1 070	3 320	1 125	3 575	2 450
Gator och vägar	490	5 249	190	5 190	215	4 996	4 781
Teknisk nämnd		345		350		275	275
<i>Kapitalkostnader</i>		<i>28 160</i>		<i>28 426</i>		<i>28 137</i>	<i>28 137</i>
Summa övrig verksamhet	27 571	106 124	26 015	97 466	13 862	85 421	71 559
Ansvar affärsverksamhet							
Renhållning	10 357	11 256	11 274	10 441	11 335	10 532	-803
<i>Kapitalkostnader</i>		<i>863</i>		<i>833</i>		<i>803</i>	<i>803</i>
Summa renhållning	10 357	12 119	11 274	11 274	11 335	11 335	0
Vatten och avlopp	24 551	18 420	24 016	18 030	24 729	18 614	-6 115
<i>Kapitalkostnader</i>		<i>5 672</i>		<i>5 986</i>		<i>6 115</i>	<i>6 115</i>
Summa vatten och avlopp	24 551	24 092	24 016	24 016	24 729	24 729	0
Summa affärsverksamhet	34 908	36 211	35 290	35 290	36 064	36 064	0
Summa Teknisk nämnd	62 479	142 335	96 595	168 046	85 990	157 549	71 559

Fastigheter

Kommunens fastighetskontor har som främsta uppgift att försörja de kommunala verksamheterna med, för verksamheternas ändamål, passande lokaler. Dessa lokaler skall vara ändamålsenliga enligt vad avser yta, funktion, arbetsmiljö, m.m.

Kommunens fastighetskontor har under en lång följd av år brottats med stora ekonomiska problem. Detta har även visat sig i negativt resultat gentemot tilldelad budget. En grundläggande orsak till detta är att kommunen har ett för stort fastighetsbestånd fördelat på tre samhällen. Befolkningsunderlaget minskar, ungdomar flyttar från bygden, den äldre generationen växer samtidigt som det finns krav på likvärdig service på de tre orterna.

Underhåll av fastigheter

De senaste åren har fastighetskontoret ej kunnat ha planerat underhåll av fastigheterna med tanke på de ekonomiska förutsättningarna som funnits. När planerat underhåll inte finns, uppkommer akuta skador på fastigheterna. Dessa akuta åtgärder har gjort att budget ej kunnat hållas.

Intern hyror

Två pilotprojekt avseende internhyressystem är klara. Dessa objekt är Furuvägen och Särna vårdcentral.

Till internhyresavtalet kopplas en gränsdragningslista och städinstruktioner.
Under 2009 beräknas resterande kommunala fastigheter bli internhyressatta.

Gränsdragningslista

Denna lista visar gränsdragning och ansvarsfördelning mellan verksamhet och fastighetsförvaltare.

Detta behövs för att fastighetsförvaltningen skall kunna sköta sin uppgift på ett bra sätt, för att kunna tillämpa någon form av internprissättning och inte minst minimera tolkningsfrågor mellan parterna.

Även avseende lokalvård sker detta. Det är behovsanpassad lokalvård och med frekvensangivelse till viss del.

Lokalförsörjningsplan

Ett fortlöpande arbete med avyttring av fastigheter pågår. Detta tillsammans med översyn av lokaler och omflyttning av verksamheter. Dagens Porfyrgården har installerat sig och till årsskiftet kommer barn från Rot dit. Modulerna i Rot är uppsagda.

Sessionssalen i Kommunhuset skall byggas om till kontor i två plan. Nytt produktionskök för Idre och ny matsal för Solängsgården/Strandskolan är under projektering.

Vad gäller Älvdalsskolan så är förslagshandling framtagen. Tallbackens om- och tillbyggnad är slutförd, slutbesiktigad och godkänd vilket innebär att planerad verksamhet kan bedrivas fullt ut i lokalerna fr.o.m 2009.

Mål 2009
Internhyresavtal för samtliga fastigheter
Gränsdragningslistan tillämpas för samtliga fastigheter
Fortsatt avyttring av fastigheter
Energideklaration ligger till grund för förbättringar av energi

Teknik

Allmänt

Teknikområdet omfattar främst de kommunaltekniska verksamheterna såsom VA, renhållning, gator, skog, förråd, trafik, GIS och plan och bygglov. Inom de olika verksamheterna arbetar totalt 32 personer.

Politisk styrning

Tekniska nämnden är den politiska ledningen för ärenden inom vatten och avlopp, gator och vägar, avfallshanteringen och kommunförrådet.

Kommunstyrelsen ansvarar för kollektivtrafiken och färdtjänstresor.

Den politiska ledningen för plan- och bygglovsärende är byggnadsnämnden.

Gator och vägar

Inom Älvdalens kommun finns 72 km gator och vägar där kommunen är väghållare varav 55 km är belagd med asfalt eller oljegrus och 17 km grusväg. Det kommunala vägnätet är i stort sett inom tätorterna Älvdalen, Särna och Idre.

I verksamheten ingår trafikbelysningen där drift och underhåll utförs på entreprenad. Totalt finns ca 2 750 lampor i Älvdalens kommun. Av dessa äger kommunen 2 398 st och vägverket 316 st.

Verksamheten handlägger också trafikärenden såsom transporttillstånd, parkeringstillstånd för rörelsehindrade, lokala trafikföreskrifter samt jourhållning av trafikliggare.

Inriktningsmål
Gator och vägar skall underhållas med kompletteringsgrusning, dikningsarbeten, hyvling, saltning samt siktröjning. Under vinterhalvåret skall gator och vägarna snöröjas och sandas.
Övriga åtgärder skall präglas och domineras av trafiksäkerhetshöjning med prioritering för oskyddade trafikanter.
Konkreta mål
Utredning bör ske för fastställande av storleken på eftersatt underhåll inom gatuverksamheten.
Toppbeläggning av 1000 m kommunal väg
Åtgärda 30 % av utpekade hinder för funktionshindrade i gatumiljön som framkom av inventeringen 2007.
I samverkan med Dalarnas gatudriftgrupp se över och skapa ett regelverk för bidrag till enskilda vägar.

Affärsverksamhet

Vatten och avlopp

Inom Älvdalens kommun är det samhällsbyggnadsavdelningen, område Teknik, som ansvarar för VA-verksamheten. Ett ansvar som innefattar produktion och distribution av det dagliga vattnet till hushåll och näringsliv. Ansvaret innebär också att man tar hand om allt avloppsvatten och renar det innan det återförs till naturen i ett ständigt kretslopp.

Vatten är vårt viktigaste livsmedel. Vattenkvaliteten måste följa normer som satts upp av Livsmedelsverket. Tillsynsmyndighet är kommunens miljöavdelning.

I Älvdalens kommun finns främst följande övergripande dokument med inverkan på kommunens VA-verksamhet:

- ABVA
- VA-taxan

Från och med 2006 infördes en ny va-taxa och verksamheten har 100 % kostnadstäckning via taxan.

ÖVERGRIPANDE FUNKTIONSKRAV
Produktion
Produktion av dricksvatten ska uppfylla gällande lagar och krav, främst livsmedelsverkets dricksvattenkungörelse och miljöbalken.
Distribution
Distribution av dricksvatten ska uppfylla gällande lagar och krav, främst Livsmedelsverkets föreskrifter om dricksvatten, SLVFS 2001:30 och i förekommande fall brandvattenförsörjning.

Avledning avlopp
Avledning av avloppsvatten ska uppfylla gällande lagar och krav, främst miljöbalken
Produktion avloppsvattenrening
Avloppsvattenrening ska ske så att kraven i gällande lagstiftning och av tillstånds- och tillsynsmyndigheten uppsatta villkor följs.
Dag- och dränvattenhantering
Dagvattenhanteringen ska bära sina egna kostnader.
VA-verket är skyldigt att omhänderta dagvatten inom detaljplanelagt område om det inte med större fördel kan omhändertas på annat sätt.
Avledning av dag- och dränvatten ska ske så att kraven enligt miljöbalken efterlevs.
Kretslopp
Slammets näringsinnehåll skall återföras till kretsloppet
INRIKTNINGSMÅL
Produktion
Dricksvatten ska alltid uttas från grundvatten. Potentiella grundvattentäkter ska skyddas och säkerställas på lång sikt.
Fastställda och uppdaterade skyddsområden ska finnas för alla kommunala vattentäkter.
Vi ska öka medvetenheten och kunskapen om skyddsområden och skyddsföreskrifter hos berörda fastighetsägare, entreprenörer, vägverk mfl.
Alla vattentäkter ska riskklassificeras för att klarlägga behov av reservvattentäkt.
Nödvattenförsörjning ska samordnas med grannkommunerna.
Det ska finnas egenkontrollprogram, innehållande uppdaterade drift- och skötselinstruktioner, för alla vattenverk.
Distribution
Planering, förnyelse samt drift och underhåll av ledningsnät ska ske så att leveranssäkerhet och kvalitet säkerställs.
Det ska finnas egenkontrollprogram, innehållande uppdaterade drift- och skötselinstruktioner, för vattenledningsnätet.
Aktuell ledningsdokumentation (kartor och register) ska finnas för alla verksamhetsområden.
Avledning avlopp
Planering, förnyelse samt drift och underhåll av ledningsnät ska ske så att avledning säkerställs och ovidkommande vatten minimeras.
Avloppspumpstationer ska optimeras med avseende på energiförbrukning och driftssäkerhet
Det ska finnas egenkontrollprogram, innehållande uppdaterade drift- och skötselinstruktioner, för avloppsledningsnätet.
Aktuell ledningsdokumentation (kartor och register) ska finnas för alla verksamhetsområden.
Bräddning av avloppsvatten ska minimeras. Bräddningar som förekommer ska orsaka så liten skada som möjligt.
Produktion avloppsvattenrening
Säkerställa en avloppsvattenrening som inte skadar naturen.
Minimera kemikalieanvändningen utan att åsidosätta gällande krav.
Dag- och dränvattenhantering
VA-kollektivet ska ej belastas med kostnader för dagvattenhanteringen.
Dag- och dränvatten ska separeras från spillvatten i nybebyggelse. I befintlig bebyggelse ska dagvatten separeras och om så är lämpligt även dränvatten.
Kretslopp
Slam ska i första hand återföras till jordbruket och i andra hand användas som anläggningsjord.
Hushållens och industrins utsläpp av farliga ämnen till avloppsledningsnätet ska minimeras.
Vi ska aktivt arbeta tillsammans med miljökontoret för att minska risken för olägenheter med fett- och oljeavskiljare.

Renhållning

Älvdalens kommun är huvudman för avfallsverksamheten. Verksamheten bedrivs under Samhällsavdelningen område Teknik.

Det kommunala ansvaret inom renhållningen omfattar insamling och behandling av hushållsavfall från hushåll och verksamheter.

Insamling av hushållsavfallet utförs av Röngårds Åkeri AB enligt entreprenadavtal.

Tillsynsmyndighet i är miljö och hälsoskyddsnämnden i Älvdalens kommun..

Samverkansgruppen dalaavfall omfattar för närvarande Borlänge Energi, Falu Energi & Vatten, Gagnefs kommun, Hedemora Energi, Malung-Sälens kommun, Mora kommun, Leksand Vatten, Ludvika kommun, Orsa kommun, Rättviks Teknik, Smedjebackens Energi & Vatten, Vansbro kommun och Älvdalens kommun.

Verksamhetsplaneringen är samordnad för samtliga medverkande kommuner/bolag i dalaavfall.

Dalaavfall är ett samverkansorgan mellan kommuner och kommunala bolag med ansvar för det lagstadgade renhållningsansvaret. Samverkan ska säkerställa god utveckling gällande kvalitet, kostnadseffektivitet, kundservice och miljöanpassning i den lokala avfallsverksamheten.

INRIKTNINGSMÅL,
Insamling, Gemensamt inom Dalaavfall
Vi ska ha väl fungerande källsorteringssystem med tydliga, enhetliga instruktioner till kunderna som också ger hög kvalitet på utsorterat material.
Vi ska vara flexibla så att vi kan möta kundernas krav, behov och önskemål. Utöver basutbudet kan service och tjänster erbjudas inom ramen för verksamhetens affärsmässiga grunder.
Kommuninvånarna ska ha god tillgänglighet till ÅVC, både avseende närhet och öppettider. Allt avfall från hushåll exkl. kärll- och säcksopor ska kunna lämnas vid ÅVC. Personalen ska ha rätt kompetens och kunna handleda kunderna på ett bra sätt.
Registrering/identifiering av kärll och behållare ska finnas i alla kommuner i Dalaavfall.
Vid upphandling av nya fordon och transporttjänster ska fordon av bästa miljöklass premieras. Användning av förnyelsebara bränslen ska stimuleras.
Vi ska ha bra transportlogistik. Dimensionering av insamlingsdistrikt ska göras kontinuerligt för att optimera insamlingen.
Insamling, Älvdalen
Vi ska öka tillgängligheten till återvinningscentralerna alternativt utökad service genom fastighetsnära hämtning
Senast 2010 skall återvinningscentralerna upprustas och utformas för rationell avlämning och hantering av avfallet
Behandling, Gemensamt inom Dalaavfall
Avfallet ska behandlas efter sina egenskaper på ett för alla medverkande kommuner kostnadseffektivt och miljöriktigt sätt.
Komposterat och/eller rotat matavfall ska återföras till kretsloppet. Matavfall som ska återföras till åkermark ska vara certifierat enligt vedertagen standard (Gemensamt Dalarna – Kommunal avfallsplan).
Slam från enskilda avloppsanläggningar ska ha sådan kvalitet så att det kan föras tillbaka till produktiv mark.
Behandling, Malung-Sälen, Mora, Orsa, Älvdalen
Miljöriktig hemkompostering uppmuntras.
Bevaka förutsättningarna för att delta i biogassatsningar i regionen
Deponering, Gemensamt inom Dalaavfall
Mängden avfall som förs till deponering ska minimeras
Användningen av deponierna inom Dalaavfall ska vara optimerad
Farligt avfall, Gemensamt inom Dalaavfall
Verksamheten ska vara positiv till medverkan i kampanjer etc. som syftar till att minska mängden farligt avfall.
System för insamling och mellanlagring av farligt avfall ska vara säkert med hög tillgänglighet och uppmuntra till hög insamlingsgrad

Räddningstjänst

Räddningsnämnden är en myndighet vars verksamhet styrs av speciallagstifning inom räddningstjänstområdet. Kommunen är skyldig att fullgöra dessa förpliktelser.

I huvudsak styrs räddningsnämndens verksamhet av:

Lagen om skydd mot olyckor (2003:778)

Förordningen (2003:789)

Lagen om civilt försvar

Lagen om brandfarliga och explosiva varor

Naturreisurslagen

Plan och bygglagen

Förordningar

Föreskrifter.

Verksamheten ska bedrivas i enlighet med kommunallagen, förvaltningslagen och sekretesslagen.

Räddningstjänsten arbetar dessutom med utbildning och information till företag, skolor och allmänhet för att minska antalet skadetillfällen i kommunen.

Räddningstjänsten har hittills under året tyckt ut på larm vid 220 tillfällen, larmen ökar från år till år, under 2007 var det totalt 220 larm vilket kommer att överskridas med råge innan året är slut. Det finns en tendens att larmen kommer att öka även under 2009, vilket beror på klimatförändringar och ökning av turismen.

Allmänna mål
Räddningsnämnden har som övergripande uppgift att svara för tillsynen och efterlevnad av Lagen om skydd mot olyckor. Där ingår kontroll av brandskyddet i byggnader och anläggningar genom tillsyn. Granskning av ny- och tillbyggnationer, tillsyn av brandfarliga varor och sotningsverksamheten.
Konkreta mål
Tillsyn. Räddningstjänsten skall bedriva tillsyn inom räddningsnämndens verksamhetsområde. <i>Det är svårt med förståelse och kunskap på anläggningarna enligt det nya sättet där brandsynen är borta och ersatts med tillsyn. Många av tillsynerna blir oftast utbildning för att det systematiska brandskyddsarbetet skall komma igång</i> Trettio protokollförda tillsyner skall utföras.
Riskinventering. Räddningstjänsten skall följa samhällets riskutveckling och arbeta för ett säkrare samhälle utan olyckor. Arbetet skall leda till ett bättre skydd och höjd säkerhet för de som vistas i kommunen, Grundsynen skall vara att riskkällor i första hand elimineras eller reduceras. <i>Under året kommer ett nytt verktyg att tas i drift (Dalälvsprojektet) gällande dammhrott och höga flöden, där man kan shulera olika sekvenser i älven.</i> Räddningstjänsten skall även planera för skadeavhjälpanse insatser och vid inträffade olyckor genomföra skadeavhjälpanse åtgärder av olika slag. Räddningstjänsten skall även utföra olycksundersökningar samt även fördjupade olycksundersökningar då detta krävs
Byggnationer. Ge information om alternativa lösningar gällande brand och utrymningssäkerhet till bygglovansökningar.
Farligt gods. Åtgärder för vägvalsstyrning av transporter innehållande farligt gods genomföres så långt detta är möjligt.

Miljönämnd

Ansvar	Utfall		Budget		Budget	Budget	Budget
	2007	2007	2008	2008	2009	2009	2009
	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Netto
Miljö- och hälsoskyddsnämnd	0	302		315		260	260
Miljö och hälsa myndighetsutövning	1 561	3 336	1 728	3 517	1 655	3 469	1 814
Bidrag enskilda anläggningar	0	0		144		144	144
Kalkning	350	350					0
Skrotbilskampanj	55	55					0
Energirådgivning	255	263	255	285	285	285	0
Lokala naturvårdsprojekt	696	692					0
Kapitalkostnad		40		38		19	19
Summa Miljö o hälsoskyddsnämnd	2 916	5 037	1 983	4 299	1 983	4 299	2 237

Myndighetsutövning

Målet för miljönämnden är att genom kvalitetssäkring, rutiner och kompetens kunna öka planerad tillsyn/kontroll av olika verksamheter så att lagar och förordningar följs samt att kunskap om lagar och dess tillämpning ökar hos verksamhetsutövare. Detta arbete pågår fortlöpande följs upp och redovisas.

Miljöskydd:

Nya krav från Naturvårdsverket på redovisning av främst fosforutsläpp gällande avloppsanläggningars funktion gör att nya arbetssätt behövs vid anläggande av olika avloppsreningsystem. Genom kontinuerliga informationsmöten i olika kommunal delar kommer invånare och entreprenörer att kunna få information om för olika områden passande anläggningar för att möta regeringens miljökrav. Miljönämnden beräknar att fram till december 2009 hinna inventera och sammanställa samtliga enskilda avlopp i Älvdalens kommun. Detta arbete följs upp procentuellt och redovisas.

Anpassningen till EU-lagstiftningen inom miljöskydd kräver omklassning av verksamheter som miljönämnden skall påbörja under 2009. Detta arbete följs upp procentuellt och redovisas.

Hälsoskydd inom livsmedel:

Miljönämnden fortsätter att genom både kontroller och förebyggande åtgärder säkerställa så att ohälsa genom livsmedel inte uppstår. Att behålla säker fäbodsverksamhet främjas genom ett nordiskt samarbetsprojekt där Älvdalens kommun deltar i.

Hälsoskydd i skolan och förskolan:

Under 2009 påbörjas omfattande hälsoskyddstillsyn i skolan och förskolan med stöd av ett regionalt projekt.

Övrig verksamhet

Inom energirådgivning kommer miljönämnden att fortsätta att vara kommun-invånare och företag behjälplig med rådgivning inom energiomställning och energieffektivisering.

Skolprojektet miljö, klimat och energiinformation i skolorna i Älvdalens kommun som påbörjades i februari 2008 kommer att fortsätta under 2009.

Samarbetet med Idre Fjäll och tekniska avdelningen som startade september 2008 angående lokalt omhändertagande av organiskt avfall kommer att bidra till lägre transportkostnader, som gagnar både ekonomi och miljön. Detta arbete följs upp procentuellt och redovisas.

Uppdrag från länsstyrelsen att kalka vissa vattendrag samt arbetet med naturvårdsinventering fortsätter under kommande åren.

Mål
Att öka tillsyn inom miljöskydd.
Att öka tillsyn inom livsmedelsskydd.
Att öka tillsyn inom hälsoskydd.

Ansvar	Utfall		Budget		Budget	Budget	Budget
	2007	2007	2008	2008	2009	2009	2009
	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Netto
Byggnadsnämnd		428		400		325	325
Planer och bygglov	718	2 554	900	2 510	1 111	2 602	1 491
Kapitalkostnad		24		14		2	2
Summa Byggnadsnämnd	718	3 006	900	2 924	1 111	2 929	1 818

Med stöd av Plan- och bygglagen kan följande allmänna mål ställas upp för byggnadsnämndens verksamhet:

Allmänna mål
Värna kommunens natur- och kulturvärden.
Verka för en långsiktigt god hushållning med mark och vatten, energi och råvaror.
Underlätta för utvecklingen av etablering av förnyelsebara energikällor.
Främja en ändamålsenlig struktur i fråga om markanvändning, fastighetsindelning, bebyggelse, väg- och ledningsnät.
Verka för en estetiskt tilltalande utformning av bebyggelse och anläggningar.
Främja en, ifråga om hälsomässiga och sociala förhållanden, god livsmiljö.
Främja goda miljöförhållanden i övrigt.
Tillhandahålla snabb och säker service åt allmänheten och övriga myndigheter.
Upprätthålla god planberedskap.
Ta till vara lagens möjligheter till förenkling av bygglovhanteringen, exempelvis genom bestämmelser om minskad bygglovplikt i vissa detalplaner.
Byggnadsnämnden verkar för att undanröjande av enkelt avhjälpna hinder till och i lokaler dit allmänheten har tillträde och på allmänna platser blir genomförda till år 2010 i enlighet med Boverkets föreskrifter BFS 2003:19, HIN 1 och BFS 2004:15, ALM 1.

Särskilda mål för 2009

Inom gällande budgetramar ska nämnden för det kommande året arbeta med följande verksamhetsmål.

Av det antal ansökningar om bygglov och förhandsbesked som behandlas i nämnden, ska 90% vara slutförda inom en månad från den tidpunkt då fullständiga ansökningshandlingar inkommit.
Av de bygglovärenden som behandlas genom delegation, ska 90% slutbehandlas inom tre veckor från den tidpunkt då fullständiga ansökningshandlingar inkommit.
Av de beslut som överklagas ska minst 75% fastställas av överprövande myndighet

Vid slutet av år 2009 ska en utvärdering ske av hur de särskilda målen har uppnåtts. Denna ska kunna användas för efterföljande verksamhetsplan.

Postadress: Box 100, 796 22 ÄLVDALEN

Besöksadress: Permatsvägen 1

Växel: 0251-800 00

E-post; kommun@alvdalen.se

www.alvdalen.se